

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobce: **Mgr. J. H.**
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní třída 16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 4. 2024, č. j. 10.01-000136/24-0003,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaná rozhodla o jeho žádosti o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby ze dne 26. 2. 2024 tak, že dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, advokáta neurčila, neboť dospěla k závěru, že šlo o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

2. Předmětem žádosti byl úmysl žalobce brojit ústavní stížností proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 12. 2023, č. j. 12 Co 305/2023-80 (dále jen „usnesení odvolacího soudu“), vydané ve věci žalobce proti žalovanému Vodafone Czech Republic, a.s. (dále jen „Vodafone“), o 1 861 Kč s příslušenstvím, kterým bylo odmítnuto odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Děčíně ze dne 14. 6. 2023, č. j. 15 C 119/2022-64 (dále jen „prvostupňový rozsudek“), pro nepřipustnost. Žádost byla odůvodněna tím, že usnesení odvolacího soudu nebylo doručeno žalobci z datové schránky odvolacího soudu, nýbrž z datové schránky prvostupňového soudu, a to bez povinné konverzní doložky. To způsobuje neplatnost a neúčinnost usnesení odvolacího soudu, a to vzhledem k již zahájeným krokům soudního exekutora k vymození povinnosti uložené prvostupňovým rozsudkem.
3. Prvostupňový rozsudek výrokem I. uložil žalobci povinnost zaplatit Vodafone částku 1 861 Kč a v částce 360 Kč návrh společnosti Vodafone zamítl, čímž byla nahrazena rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu. Výrokem II. zamítl prvostupňový rozsudek část žaloby, v níž se žalobce po žalovaném domáhal náhrady škody ve výši 1 756 Kč. Výrokem III. prvostupňový rozsudek uložil žalobci povinnost zaplatit Vodafone náhradu nákladů řízení ve výši 18 102 Kč. Jak nárok Vodafone, tak vzájemný nárok žalobce jsou bagatelní věci, proto byl subsidiárně aplikován § 202 odst. 2 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a odvolání bylo tudíž dle usnesení odvolacího soudu nepřipustné.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v žalobě namítal, že prvostupňový soud na základě zjevné libovůle „odmítl“ žalobcův protinávrh na započtení náhrady nemajetkové újmy ve výši 485 488 Kč, která mu měla vzniknout v důsledku praktik Vodafone spočívajících v opakovaném a dlouhodobém zasílání písemných a SMS hrozeb exekucí s úmyslem domoci se úhrady protiprávně požadované částky 6 388,41 Kč. Prvostupňový soud taktéž na základě libovůle „odmítl“ i další protinávrh žalobce na započtení náhrady škody ve výši 1 756 Kč, která žalobci vznikla v důsledku tvrzeného protiprávního vypovězení smlouvy o poskytování internetového připojení za zvýhodněných podmínek ze dne 13. 3. 2013, na dobu určitou 2 let, která byla prodloužena dne 13. 3. 2015 na další 2 roky, v jehož důsledku musel žalobce uzavřít jinou smlouvu na dražší internetové připojení poskytované jiným poskytovatelem. S ohledem na protinároky žalobce se nemohlo jednat o bagatelní částky. Žalobce měl za to, že bylo hrubě porušeno jeho ústavní právo na spravedlivý proces a spravedlivé rozhodnutí, což zapříčinilo exekuční vymáhání uložených povinností.
5. Dále žalobce rozporoval zákonnost způsobu doručení usnesení odvolacího soudu prostřednictvím prvostupňového soudu. Žalobce uvedl, že k přeposlání datové zprávy lze přistoupit pouze dvěma způsoby: buďto přeposláním datové zprávy prostřednictvím informačního systému datových schránek (dále jen „ISDS“) v nepozměněné podobě, nebo přeposílající požádá konverzní autoritu o provedení konverze digitalizovaného souboru, která ověří, že datová zpráva byla neporušena a prošla skrze ISDS, poté provede konverzi přiložených digitálních souborů, obsažených v datové zprávě, uvede datum konverze a další údaje, a teprve takto zkonvertovaný soubor spolu s konverzní doložkou lze přeposlat prostřednictvím ISDS. Ani jeden z těchto způsobů nebyl prvostupňovým soudem dodržen. Přiložením elektronického podpisu přitom nelze nahradit ověření a prokázání skutečnosti, že rozhodnutí o odvolání prošlo skrze ISDS mezi odvolacím a prvostupňovým soudem.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Žalobce proto vyjádřil obavy, že v tomto případě bylo usnesení odvolacího soudu podvrhem.

III. Vyjádření žalované k podané žalobě

6. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná setrvala na stanovisku uvedeném v napadeném rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.
7. Žalovaná odkázala na znění § 18c odst. 5 zákona o advokacii, na němž je napadené rozhodnutí postaveno. Žalovaná musí u každé žádosti o určení advokáta zkoumat naplnění zákonných podmínek dle § 18c zákona o advokacii a za tímto účelem provádí správní uvažování. Žádost žalobce nesplnila všechny podmínky daného ustanovení, a proto nezbylo než jí nevyhovět.
8. Podle žalované si žalobce v žalobě protiřečí, když tvrdí, že usnesení odvolacího soudu nenabývalo právní moci v důsledku nezákonného doručení, a proto je navazující exekuční řízení taktéž nezákonné, zároveň však potvrzuje, že usnesení odvolacího soudu vešlo do jeho sféry vnímání a je mu znám jeho obsah.
9. Žalovaná nemusí mít stoprocentní jistotu o neúspěšnosti žalobcem uplatňovaného práva, nýbrž postačuje naplnění podmínky „zjevné neúspěšnosti“ (srov. § 36 odst. 3 s. ř. s.), resp. „zjevně bezdůvodné uplatňování práva“ dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud v dané věci rozhodl bez jednání, jelikož žalovaná s tímto postupem výslovně souhlasila a žalobce na výzvu soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nereagoval.
12. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii určí komora advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
 - Podle § 202 odst. 2 o. s. ř. není odvolání přípustné proti rozsudku vydanému v řízení, jehož předmětem bylo v době vydání rozsudku peněžité plnění nepřevyšující 10 000 Kč, k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží; to neplatí u rozsudku pro uznání a u rozsudku pro zmeškání.
 - Podle § 225 o. s. ř. doručí soud prvního stupně rozhodnutí o odvolání, pokud je nedoručil odvolací soud přímo.
13. Soud o podané žalobě uvažil následovně:
14. Soud konstatuje, že závěr žalované, že se v případě žádosti žalobce o určení advokáta jedná o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva dle § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii, je postaven na posouzení prvostupňového rozsudku a usnesení odvolacího soudu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

15. Jelikož bylo prvostupňovým rozsudkem rozhodováno v součtu o bagatelní částce nepřevyšující 10 000 Kč bez příslušenství, tedy nároku Vodafone ve výši 2 221 Kč a protinároku žalobce ve výši 1 756 Kč, byla naplněna hypotéza § 202 odst. 2 o. s. ř., dle něhož je odvolání proti takovému rozsudku nepřípustné. Současně v dané věci zjevně nedošlo k vydání prvostupňového rozsudku pro uznání nebo pro zmeškání. S tímto posouzením žalované na straně 2 napadeného rozhodnutí soud souhlasí.
16. Žalobce se pokoušel zvrátit tento závěr tvrzením, že v rámci soudního řízení učinil protinávrh na započtení náhrady nemajetkové újmy ve výši 485 488 Kč. Žalobce uvedl, že tento protinávrh byl „odmítnut“ – ve skutečnosti prvostupňový soud dle § 95 odst. 2 o. s. ř. nepřipustil změnu žaloby usnesením ze dne 17. 4. 2023, č. j. 15 C 119/2022-63. Žalobce neuvedl, že by se proti tomuto postupu prvostupňového soudu bránil, když s ohledem na nepřípustnost odvolání [§ 202 odst. 1 písm. d) o. s. ř.] by v úvahu přicházela ústavní stížnost, protože je třeba vycházet z toho, že daný protinávrh nebyl v okamžiku vydání prvostupňového rozsudku součástí předmětu řízení. Výše daného protinávrhu proto nemůže být započítávána do souhrnu jistin, které byly předmětem soudního řízení, a nemůže tudíž učinit dotčené soudní řízení nikoli bagatelním a současně zvrátit závěr o nepřípustnosti odvolání z důvodu podle § 202 odst. 2 o. s. ř. Pro posouzení nyní projednávané věci je tedy daný protinávrh žalobce zcela bezpředmětný.
17. Nutno dodat, že žalobce ve své žádosti touto okolností neargumentoval (uvádí pouze vadnost doručení usnesení odvolacího soudu), napadené rozhodnutí se k ní proto nemuselo vyjádřit.
18. Pokud jde o námitku směřující proti způsobu doručení usnesení odvolacího soudu žalobci, který dle žalobce nezaručuje, že s obsahem datové zprávy nebylo v průběhu přeposílání manipulováno, soud podotýká, že žalobce své podezření přdestřel ve zcela obecné formě a ani ho ničím nedokládá. S touto námitkou se žalovaná vypořádala na straně 2 a 3 napadeného rozhodnutí, kde odkázala na § 225 o. s. ř. a uvedla, že usnesení odvolacího soudu obsahuje doložku „Shodu s prvopisem potvrzuje ...“ spolu s elektronickým podpisem této osoby, časovým razítkem a dodatkem, že dokument od svého podpisu nebyl změněn. Soud se s touto argumentací žalované ztotožňuje a konstatuje, že ji žalobcovy ryze spekulativní teze nemohou vyvrátit.
19. Žalovaná následně na straně 3 a 4 napadeného rozhodnutí přistoupila k posouzení zjevné bezdůvodnosti uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18c odst. 5 věta třetí zákona o advokacii. Soud posouzení žalované přitakává a níže ho stručně shrnuje.
20. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 2 Ads 324/2018-17, je podstatou zjevné neúspěšnosti (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a zjevně bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva (§ 18c odst. 5 zákona o advokacii) neustanovit určité osobě zástupce a nehradit náklady na něj z veřejných financí pro nedůvodnost takového postupu v situacích, kdy by navzdory ustanovení zástupce jakákoli jeho aktivita nemohla vést k úspěchu ve věci. Právě uvedené je v souladu se závěry usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. I. ÚS 2599/09, které uvádí, že v případě bagatelních částek *„je evidentní, že nad právem na přístup k soudu převažuje zájem na vytvoření systému, který soudům umožňuje efektivně a v přiměřené době poskytovat ochranu těm právům, jejichž porušení znamená i zásah do základních práv účastníka řízení a kde brozí relativně větší újma na právech účastníků řízení“*.
21. Dle ustálené judikatury Ústavního soudu a dle čl. 83 Ústavy je úkolem Ústavního soudu pouze ochrana ústavnosti, nikoli „pouhé“ zákonnosti. Podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánů veřejné moci, avšak výhradně v případech jejich zásahu do ústavně zaručených základních práv a svobod. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 1. 1995, sp. zn. II. ÚS 45/94, nezakládá každá nezákonnost též protiústavnost, resp. porušení základních práv a svobod zaručených ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy České republiky, a nemůže být důvodem k poskytnutí ochrany ze strany Ústavního soudu. V usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 1830/18, odkázal Ústavní soud na svou dlouhodobou rozhodovací praxi, podle které *„v případě žalob znějících na peněžité plnění nepřevyšující částku 50 000 Kč podle § 238 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu jde o případy tzv. bagatelní, kdy ústavní stížnost je, byť s výhradou nutnosti individuálního posouzení v některých extrémních případech flagrantních pochybení s intenzivními reálnými následky do sféry určité osoby, v podstatě vyloučena“*. Dle usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2016, sp. zn. II. ÚS 918/16, *„částky do 50 000 Kč již s ohledem na svou výši nejsou schopny představovat porušení základních práv a svobod. Tento výklad nelze chápat jako denegatio iustitiae, nýbrž jako promítnutí celospolečenského konsensu o bagatelnosti výše uvedených sporů do výkladu základních práv.“*

22. Soud doplňuje, že definicí bagatelních sporů se Ústavní soud zabýval v nálezu ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 3725/13, body 29 až 35. Bagatelnost v právním smyslu není vždy totožná s bagatelností ve smyslu faktickém a je nezbytné posuzovat bagatelnost částky také ve vztahu ke konkrétní osobě, na kterou soudní rozhodnutí dopadá, resp. k jejím sociálním a majetkovým poměrům a dalším okolnostem případu. Ústavní soud připustil, že ve zcela ojedinělých případech se může jednat o natolik zásadní zásah, že přezkum příslušných soudních rozhodnutí nelze ze strany Ústavního soudu zcela vyloučit. Dále Ústavní soud zmínil, že se daná věc také může, navzdory své bagatelnosti, s ohledem na svou kvalitativní stránku jevit z hlediska ústavnosti jako natolik významná, že bude určitým způsobem přesahovat samotný individuální spor.
23. Soud nemá za to, že žalobce uvedl důvody, pro které by jeho soudní spor mohl být považován za výjimečný případ, kdy je zásah do ústavně zaručených práv žalobce natolik intenzivní, že musí být podroben přezkumu ze strany Ústavního soudu. Soud opakuje, že považuje spor žalobce za jednoznačně bagatelní, neboť protinávrh žalobce nebyl součástí předmětu soudního řízení. Co se týče vadnosti doručování usnesení odvolacího soudu, žalobce se omezil na ryze spekulativní teze. Soud tudíž nespatřuje žádné věrohodné indicie, že došlo k porušení žalobcova práva na spravedlivý proces.
24. Zejména však žalobce ve smyslu nálezu sp. zn. III. ÚS 3725/13 neuvedl ani v žádosti, ani v žalobě nic k tomu, že by se ve vztahu k němu jednalo o spor, který je sice formálně právně bagatelní, ovšem s ohledem na konkrétní dopady do jeho života materiálně vzato bagatelním není, popř. že jeho spor nějakým způsobem přesahuje sebe sama. Soud přitom opakuje, že Ústavní soud takové případy označil za zcela ojedinělé, přičemž žalobce nevyjevil žádnou okolnost, natož okolnost podstatnou a výjimečnou, z níž by bylo patrné, že je jeho spor takovým zcela ojedinělým případem.
25. S ohledem na výše uvedené je dle soudu zjevné, že určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby spočívající v zastoupení žalobce v rámci řízení o ústavní stížnosti proti usnesení odvolacího soudu by nemohlo vést k účinnému uplatnění nebo bránění žalobcova práva. Tím byla naplněna podmínka § 18c odst. 5 věta třetí zákona o advokacii a žalovaná tak rozhodla v souladu se zákonem.

26. Soud pro úplnost doplňuje, že v nedávné době Nejvyšší správní soud svými rozsudky ze dne 9. 1. 2025, č. j. 4 As 168/2024-44, a ze dne 16. 1. 2025, č. j. 4 As 260/2024-36, ke kasačním stížnostem téhož žalobce zrušil rozsudky zdejšího soudu, které zamítly žaloby proti rozhodnutím téže žalované, jimiž rovněž neurčila žalobci advokáta. Obě zmíněné věci jsou ovšem skutkově odlišné od projednávané věci. Zmíněné rozsudky se zabývaly situací, kdy žalovaná poukazovala na ustálenou judikaturu správních soudů ohledně dávky sociální podpory – příspěvku na bydlení, kterou správní orgány žalobci nepřiznaly, přičemž následně byla soudy zamítnuta správní žaloba a odmítnuta kasační stížnost. Zmíněné rozsudky však tuto argumentaci žalované neakceptovaly, neboť konkrétní věc žalobce dosud před Ústavním soudem řešena nebyla (žalovaná odkázala na sice obdobnou, leč skutkově odlišnou věc jiného žalobce řešenou před Ústavním soudem). Zmíněné rozsudky současně podotkly, že nevyhovění žádosti o určení advokáta přichází v úvahu tehdy „jde-li z hlediska rozhodných skutkových okolností o věc v judikatuře Ústavního soudu již řešenou a vyslovený právní názor Ústavního soudu vylučuje, že by ústavní stížnost mohla být shledána důvodnou“. V projednávaném případě přitom existuje ustálená judikatura Ústavního soudu k určitému typu věci – bagatelním věcem, přičemž žalobce neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovodit, že je jeho věc oním výjimečným případem, kdy by se neuplatnilo vyloučení přezkumu ústavní stížnosti.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
28. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Praha dne 25. února 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.